

Utlåtande 2005:202 RI (Dnr 314-4168/2005)

Kommunal folkomröstning om miljöavgifter/trängselskatt i Stockholms stad

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Kommunal folkomröstning om miljöavgifter/trängselskatt genomförs den 17 september 2006.
2. Valnämnden får i uppdrag att återkomma med förslag till beslut i de detaljfrågor som folkomröstningen föranleder senast januari 2006.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att utarbeta förslag till informationsinsatser inför folkomröstningen.
2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att utarbeta förslag till utvärdering av folkomröstningen.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

I motion (2002:56) från Kristina Axén Olin m fl (m) samt motion (2002:57) från Jan Björklund m fl (fp) hemställs att kommunal folkomröstning ska genomföras i Stockholm angående miljöavgifter. Motormännens riksförbund överlämnade i skrivelse 30 januari 2003 32 047 namnunderskrifter med krav om kommunal folkomröstning. Kommunfullmäktige beslutade 28 april 2003 (utl. 2003:40) att en kommunal folkomröstning om miljöavgifter skulle genomföras efter det att ett fullskaligt försök genomförts i Stockholm.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

I Stockholms stad kommer under mandatperioden miljöavgifter med stöd av lagen om trängselskatt att prövas i full skala. Miljöavgifter som är en del av Stockholmsförsöket kommer att tas ut mellan den 3 januari och den 31 juli 2006. Försöket omfattas också av utbyggd kollektivtrafik under perioden 22 augusti 2004 och 31 december 2006. En folkomröstning om miljöavgifter i Stockholmstrafiken kommer att genomföras den 17 september 2006 i samband med de allmänna valen.

Stockholms kommun har aldrig tidigare genomfört en kommunal folkomröstning. Det innebär att staden bryter ny mark. Frågan om kommunal folkomröstning regleras i kommunallagen, vallagen samt lagen om kommunala folkomröstningar. Stadsledningskontoret har på ett föredömligt sätt i sitt utlåtande gjort en tydlig genomlysning av alla de områden som berörs samt lämnat ett antal förslag till beslut i vilka jag instämmer. Samråd med valmyndigheten har genomförts (*bilaga 4*).

Fullmäktiges partier har uttalat att resultatet av folkomröstningen ska vara beslutande. Det innebär att det är stockholmarna som ska besluta om miljöavgifter ska användas som ekonomiskt styrmedel i trafiken. En självklar förutsättning inför ett sådant ställningstagande är att medborgarna i Stockholm tydligt kan se kopplingen mellan avgiftsuttaget och intäkternas användande.

Datum för folkomröstningen föreslås till den 17 september 2006 vilken är samma dag som de allmänna valen genomförs. I omröstningen gäller samma röstlängd som i kommunalvalet. Vidare föreslås att röstsedlarnas antal ska vara tre; en ja, en nej och en blank. Svartalternativen vid omröstningen föreslås vara ja eller nej till frågan om miljöavgifter/trängselskatt ska användas i trafiken i Stockholm. Röstsedlarnas färg ska vara rosa med tre signallinjer och de ska innehålla en framsida samt en baksida. Baksidan är olika för respektive ja och nej röstsedlar (*bilaga 1*).

Lagen om kommunala folkomröstningar reglerar kommunens skyldighet att informera medborgarna. Enligt min uppfattning är det av största vikt att medborgarna får en saklig och korrekt information både om att en folkomröstning äger rum i Stockholm och hur det praktiskt går till. Därför uppdras åt stadsledningskontoret att genomföra informationsinsatser riktade till stadens medborgare. En politisk referensgrupp bestående av kommunfullmäktiges partier

knyts till arbetet. Utöver dessa insatser har också valnämnden ett eget informationsansvar.

Stockholms stad har inte någon tidigare erfarenhet av kommunala folkomröstningar. Det ställer frågan om utvärdering av hela processen i ett särskilt ljus. Erfarenheter måste samlas för framtiden. Hur folkomröstningen genomförs är ett av de områden som behöver belysas. Därför uppdras åt stadsledningskontoret att till kommunstyrelsen återkomma med förslag om en bred utvärdering som belyser folkomröstningen ur flera aspekter. Jag vill också peka på vikten att underlätta för andra som vill forska, följa och utvärdera processen att få tillgång till relevant offentligt material.

Bilagor

1. Ang röstsedlar
2. Illustration av ja respektive nej valsedel
3. Illustration blank valsedel
4. Ang Samråd med Valmyndigheten om dag för folkomröstningen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Lotta Edholm* (fp) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Delvis bifalla föredragande borgarråds förslag till beslut.
2. Kommunal folkomröstning om miljöavgifter/trängselskatt genomförs den 17 september 2006.
3. Valnämnden får i uppdrag att återkomma med förslag till beslut i de detaljfrågor som folkomröstningen föranleder senast januari 2006 .
4. Stockholms kommun i samverkan med kommunförbundet Stockholms län (KSL) samordnar arbetet kring en folkomröstning om trängselskatt i hela stockholmsregionen.
5. Avseende innehållet på röstsedlarna besluta i enlighet med vad som anförts nedan.
6. Därutöver anförts följande.

Trots att 78 procent av stockholmarna röstade på partier som sade nej till trängselskatten så skall biltullar införas i Stockholm stad. Det är ett historiskt valsvik som nu genomförs av den socialdemokratiska, vänster- och miljöpartistiska majoriteten i stadshuset.

Att en folkomröstning borde ha genomförts innan biltullarna införs är att betrakta som ett demokratiskt minimikrav. Vi testade inte euron innan vi röstade. Vi prövade inte att vara medlemmar i EU innan folket fick säga sitt. Inte är biltullar en så mycket svårare fråga än dessa att stockholmarna måste få känna hur det känns innan de kan avgöra vad de tycker?

Nej, sanningen är att biltullsförespråkarna vet att de står ensamma i sin kamp för att tvinga på Stockholms bilister ökade pålagor, och att en folkomröstning innan försöket genomförs skulle förloras stort.

Trängselskatten ska avgöras i hela regionen

Det är ett demokratiskt grundkrav att de som påverkas av ett beslut också får vara med och fatta det. Tiotusentals människor pendlar varje dag in till Stockholm från kommuner runt om i länet. För dessa människor kommer trängselskattens effekter för såväl biltrafik som kollektivtrafik bli lika kännbara som för Stockholms stads invånare. Självklart måste även dessa människor få säga sitt i en folkomröstning.

Det är för oss oacceptabelt att enbart medborgare i Stockholms kommun får vara med och rösta om frågan ifall Stockholmsregionen ska införa trängselskatter. Detta är i högsta grad en fråga för medborgarna i hela stockholmsregionen.

I flera länskommuner förbereds nu lokala folkomröstningar om trängselskatt som ska genomföras den 17 september 2006. Stockholms stad ska tydligt anföra för riksdagen som sin åsikt att samtliga angivna röster ska räknas in i slutresultatet som avgör biltullarnas framtid.

Finansiering

Det är mycket angeläget att den information kring folkomröstningen där Stockholms stad står som avsändare hålls strikt neutral. De 20 miljoner kronor som reserverats i budget får inte användas till ensidiga kampanjinsatser från staden liknande de reklamkampanjer för försöket som genomförts under 2005. Stadens informationsinsatser måste begränsas till de särskilda insatser som valnämnden bedömer krävs för att upplysa om att en folkomröstning äger rum och de strikt praktiska frågorna kring själva valet.

Rak och tydlig valsedel

Försöket med trängselskatt i Stockholm är starkt färgat av den politiska majoritet som drivit igenom tullarna. Skattefinansierade informationskampanjer om försöket har snarare varit illa dold politisk propaganda. Den valsedel som nu föreslås är inget undantag. Ledande statsvetare har följdriktigt uttalat kritik mot de politiskt vinklade formuleringarna som talar om "utbyggd kollektivtrafik".

Den valsedel som används i folkomröstningen om biltullar bör vara utformad som en rak och tydlig fråga. "Anser du att miljöavgifter/trängselskatt skall användas i Stockholms stad?" På detta sätt ges väljarna möjlighet att svara ja eller nej på en tydlig frågeställning utan vidare argumentation.

Vi ser heller ingen anledning till en baksidestext med kampanjbudskap på valsedlarna. Risken är uppenbar att en sådan text blir tendentiös och kampanjinriktad, vilket knappast kan vara syftet med själva valsedeln. Denna typ av argumentation bör skötas av partier och organisationer under valrörelsen, och hållas borta från själva valet.

Mot bakgrund av detta förordar vi nedanstående utformning av valsedeln.

På röstsedlarna skall finnas

1. Rubriken "Lokal folkomröstning i Stockholm om miljöavgifter/trängselskatt i Stockholms stad".
2. Frågan "Anser du att miljöavgifter/trängselskatt skall användas i Stockholms stad?"
3. Något av svarsalternativen "Ja" eller "Nej".

På de blanka röstsedlarna skall förutom rubriken endast finnas orden "Blank röstsedel".

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Kommunal folkomröstning om miljöavgifter/trängselskatt genomförs den 17 september 2006.
2. Valnämnden får i uppdrag att återkomma med förslag till beslut i de detaljfrågor som folkomröstningen föranleder senast januari 2006.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande

1. Stadsledningskontoret får i uppdrag att utarbeta förslag till informationsinsatser inför folkomröstningen.
2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att utarbeta förslag till utvärdering av folkomröstningen.

Stockholm den 9 november 2005

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin, Sten Nordin och Mikael Söderlund* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande

1. Delvis bifalla föredragande borgarråds förslag till beslut.
2. Kommunal folkomröstning om miljöavgifter/trängselskatt genomförs den 17 september 2006.
3. Valnämnden får i uppdrag att återkomma med förslag till beslut i de detaljfrågor som folkomröstningen föranleder senast januari 2006.
4. Stockholms kommun i samverkan med kommunförbundet Stockholms län (KSL) samordnar arbetet kring en folkomröstning om trängselskatt i hela stockholmsregionen.
5. Avseende innehållet på röstsedlarna besluta i enlighet med vad som anförts nedan.
6. Därutöver anförts följande.

Trots att 78 procent av stockholmarna röstade på partier som sade nej till trängselskatten så skall biltullar införas i Stockholm stad. Det är ett historiskt valsvek som nu genomförs av den socialdemokratiska, vänster- och miljöpartistiska majoriteten i stadshuset.

Att en folkomröstning borde ha genomförts innan biltullarna införas är att betrakta som ett demokratiskt minimikrav. Vi testade inte euron innan vi röstade. Vi prövade inte att vara medlemmar i EU innan folket fick säga sitt. Inte är biltullar en så mycket svårare fråga än dessa att stockholmarna måste få känna hur det känns innan de kan avgöra vad de tycker?

Nej, sanningen är att biltullsförespråkarna vet att de står ensamma i sin kamp för att tvinga på Stockholms bilister ökade pålagor, och att en folkomröstning innan försöket genomförs skulle förloras stort.

Trängselskatten ska avgöras i hela regionen

Det är ett demokratiskt grundkrav att de som påverkas av ett beslut också får vara med och fatta det. Tiotusentals människor pendlar varje dag in till Stockholm från kommuner runt om i länet. För dessa människor kommer trängselskattens effekter för såväl biltrafik som kollektivtrafik bli lika kännbara som för Stockholms stads invånare. Självklart måste även dessa människor få säga sitt i en folkomröstning.

Det är för oss oacceptabelt att enbart medborgare i Stockholms kommun får vara med och rösta om frågan ifall Stockholmsregionen ska införa trängselskatter. Detta är i högsta grad en fråga för medborgarna i hela stockholmsregionen.

I flera länskommuner förbereds nu lokala folkomröstningar om trängselskatt som ska genomföras den 17 september 2006. Stockholms stad ska tydligt anföras för riksd-

gen som sin åsikt att samtliga angivna röster ska räknas in i slutresultatet som avgör biltullarnas framtid.

Finansiering

Det är mycket angeläget att den information kring folkomröstningen där Stockholms stad står som avsändare hålls strikt neutral. De 20 miljoner kronor som reserverats i budget får inte användas till ensidiga kampanjinsatser från staden liknande de reklamkampanjer för försöket som genomförts under 2005. Stadens informationsinsatser måste begränsas till de särskilda insatser som valnämnden bedömer krävs för att upplysa om att en folkomröstning äger rum och de strikt praktiska frågorna kring själva valet.

Rak och tydlig valsedel

Försöket med trängselskatt i Stockholm är starkt färgat av den politiska majoritet som drivit igenom tullarna. Skattefinansierade informationskampanjer om försöket har snarare varit illa dold politisk propaganda. Den valsedel som nu föreslås är inget undantag. Ledande statsvetare har följdriktigt uttalat kritik mot de politiskt vinklade formuleringarna som talar om "utbyggd kollektivtrafik".

Den valsedel som används i folkomröstningen om biltullar bör vara utformad som en rak och tydlig fråga. "Anser du att miljöavgifter/trängselskatt skall användas i Stockholms stad?" På detta sätt ges väljarna möjlighet att svara ja eller nej på en tydlig frågeställning utan vidare argumentation.

Vi ser heller ingen anledning till en baksidestext med kampanjbudskap på valsedlarna. Risken är uppenbar att en sådan text blir tendentiös och kampanjriktad, vilket knappast kan vara syftet med själva valsedeln. Denna typ av argumentation bör skötas av partier och organisationer under valrörelsen, och hållas borta från själva valet.

Mot bakgrund av detta förordar vi nedanstående utformning av valsedeln.

På röstsedlarna skall finnas

1. Rubriken "Lokal folkomröstning i Stockholm om miljöavgifter/trängselskatt i Stockholms stad".
2. Frågan "Anser du att miljöavgifter/trängselskatt skall användas i Stockholms stad?"
3. Något av svarsalternativen "Ja" eller "Nej".

På de blanka röstsedlarna skall förutom rubriken endast finnas orden "Blank röstsedel".

Baksidestext på nej-valsedeln

Vi vill i sammanhanget påpeka att det är ytterst märkligt och demokratiskt tvivelaktigt att den styrande majoriteten dikterar villkoren för nej-valsedelns baksidestext. Mot bakgrund av att majoriteten i borgarrådsberedningen beslutat om att valsedlarna ska ha

en baksidestext samt utformningen av dessa texter, vill vi även reservera oss till förmån för följande skrivning på baksidestexten på ”nej-valsedeln”.

- Lösningen på Stockholms trafikproblem är kringfartsleder och förbättring av kollektivtrafiken.
- Trängselskatten, som hittills kostat 3,8 miljarder, löser inte trafikproblemen men ökar trycket på den hårt belastade kollektivtrafiken.
- Trängselskatten innebär en ytterligare beskattning av stockholmarna om cirka 10 000 kr per person och år.
- Att stockholmarna får säga sin mening först efter att försöket genomförts är djupt odemokratiskt.

Särskilt uttalande gjordes av *Annika Billström, Elisabeth Brandt Ygeman, Malte Sigemalm, Karin Gustafsson* och *Tomas Rudin* (alla s), *Ann-Margarethe Livh* (v) och *Christopher Ödmann* (mp) enligt följande.

Kommunfullmäktige beslutade 2003-04-28 att en kommunal folkomröstning om miljöavgifter skulle genomföras efter det att ett fullskaligt försök genomförts i Stockholm. Moderaterna och folkpartiet krävde kommunala folkomröstningar med tydliga ja respektive nej alternativ.

Detta ärende handlar om Kommunal folkomröstning om miljöavgifter/trängselskatt och samtliga partiers gruppleddare har under de överläggningar som förevarit dagens beslut varit ense om att valsedlarnas texter skall handla om sakfrågan, miljöavgifterna och inte någon allmän politisk propaganda. Vidare har vi varit ense om att respektive partigrupperingar i huvudsak ansvarar för utformandet av baksidestexterna. Därutöver har mellan gruppleddarna funnits en samsyn om att innehållet i ska vara korrekt och att de politiska debatterna skall hållas utanför.

Det borgerliga förslaget till baksida på nej-röstsedeln är mot den bakgrunden anmärkningsvärt och problematiskt. Frånsett att vi i sak inte anser att de tre första punkterna överensstämmer med verkligheten så ligger den fjärde punkten utanför röstsedelns frågeställning och ifrågasätter folkomröstningens legitimitet.

Vi föreslår därför att baksidan på nej-röstsedeln består av det borgerliga textförslagens punkt 1-3.

Särskilt uttalande gjordes av *Kristina Axén Olin, Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) enligt följande.

I valrörelsen 2002 lovade socialdemokraterna med Annika Billström i spetsen att inte införa biltullar i Stockholm. Ett av socialdemokraternas 99 vallöften löd:

”En modell för differentierade, miljöstyrande avgifter utreds till valet 2006. Under kommande valperiod införs inga avgifter för biltrafik.”

Det är ett historiskt valsvik som nu genomförs av socialdemokraterna.

Våra tre partier har vid upprepade tillfällen under mandatperioden krävt att en folkomröstning genomförs innan eventuella biltullar införs. Detta krav har bland annat förts fram i motionerna 2002:56, 2002:57 samt 2003:21. Den styrande majoriteten har konsekvent viftat undan alla förslag om att låta stockholmarna tycka till innan försöket med trängselskatt genomförs.

De tre år som arbetet med trängselskattförsöket pågått har präglats av ett konstant politiskt trixande från den styrande majoriteten i syfte att till varje pris införa biltullar. Juridiska tveksamheter har kantat projektet som stundtals präglats av ett mycket stort förakt för de lagar och regler som styr kommunal verksamhet.

De informationskampanjer kring försöket som hittills genomförts av staden har varit illa dold politisk propaganda. Kampanjerna har kostat Stockholms skattebetalare åtskilliga miljoner kronor, och risken är uppenbar att fler liknande kampanjer är att vänta innan valdagen.

I sin strävan att till varje pris garantera ett ja till biltullar i en kommande folkomröstning har den styrande majoriteten gått över alla gränser. Utformningen av valsekeln ligger helt i linje med den propaganda som präglat informationskampanjerna kring försöket. Ledande statsvetare har följdriktigt uttalat kritik mot de politiskt vinklade formuleringarna som talar om ”utbyggd kollektivtrafik”.

Under de diskussioner som förts mellan partierna i Stadshuset har vi varit överens om att den baksidestext som ska följa ja- respektive nej-valsedeln skulle utformas av de partier som föreräddade de olika linjerna inför folkomröstningen.

Att socialdemokraterna, vänsterpartiet och miljöpartiet nu väljer att censurera den föreslagna texten på nej-valsedeln baksida är häpnadsväckande. Även om det är demokratiskt tvivelaktigt att den styrande majoriteten dikterar villkoren för nej-valsedeln baksidestext, är det föga förvånande.

Ändamålet, att till varje pris införa biltullar i Stockholm, har än en gång fått helga medlen.

ÄRENDET

I motion (2002:56) från Kristina Axén Olin m fl (m) samt motion (2002:57) från Jan Björklund m fl (fp) hemställs att kommunal folkomröstning ska genomföras i Stockholm angående miljöavgifter. Motormännens riksförbund överlämnade i skrivelse 30 januari 2003 32 047 namnunderskrifter med krav om kommunal folkomröstning. Kommunfullmäktige beslutade 28 april 2003 (utl. 2003:40) att en kommunal folkomröstning om miljöavgifter skulle genomföras efter det att ett fullskaligt försök genomförts i Stockholm.

Enligt 3 kap 9 § 8 p kommunallagen (KL) är det fullmäktige som beslutar i ärende om folkomröstning i kommunen. Närmare föreskrifter om förfarandet vid folkomröstning finns i lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar. Ärendet genomlyser samtliga de paragrafer som kommunfullmäktige skall besluta om. Dessa rör bl.a. dag för omröstningen, omröstningsdistrikt och omröstningslokaler, den fråga och de svarsalternativ som skall ställas till de röstberättigade, röstsedlarnas antal, innehåll och utseende, huruvida röstning kan ske på annat sätt än genom personlig inställelse i omröstningslokalen, samt när röstsammanräkningen senast skall vara avslutad.

I ärendet förslås bl a att kommunal folkomröstning om miljöavgifter skall genomföras den 17 september 2006, att folkomröstningens resultat skall vara bindande för kommunfullmäktiges ställningstagande till det fortsatta användandet av miljöavgifter i trafiken samt vilken fråga som skall ställas i folkomröstningen.

BEREDNING

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret efter samråd med juridiska avdelningen och valnämndens kansli.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, daterat 31 oktober 2005, har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

KF beslutade 2003-06-02 (Utl. 2003:50) genomföra försöksverksamhet med miljöavgifter under förutsättning att staten finansierade försöket samt att intäkterna från avgifterna från försöket återförs till regionen. I ärendet angavs att folkomröstning ska genomföras i samband med de allmänna valen 2006 dvs. den 17 september. Riksdagen beslutade i juni 2004 dels om den lagstiftning som möjliggör försöket dels om princi-

perna för finansieringen, vilket innebär att de villkor KF beslutat om uppfylls. Folkomröstningens resultat skall vara avgörande för om miljöavgifter skall kunna användas i stockholmstrafiken.

Åt SLK har uppdragits att lägga fram underlag för beslut.

Folkomröstning

Enligt 3 kap 9 § 8 p kommunallagen (KL) är det fullmäktige som beslutar i ärende om folkomröstning i kommunen. 5 kap 26 § KL stadgar om beredning av ärende före KF-beslut. Enligt 5 kap 34 § KL får fullmäktige besluta att det som ett led i beredningen av ett ärende som fullmäktige skall handlägga skall inhämtas synpunkter från medlemmar i kommunen. Detta kan ske genom folkomröstning, opinionsundersökning eller något liknande förfarande. Skall synpunkter inhämtas genom en omröstning får fullmäktige besluta att det, med tillämpning av 7 kap. vallagen (1997:157), skall framställas röstlängd och röstkort för omröstningen.

Närmare föreskrifter om förfarandet vid folkomröstning finns i lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar. Enligt 2 § skall i anslutning till att fullmäktige beslutar om att hålla en folkomröstning skall fullmäktige besluta om

1. dag för omröstningen,
2. omröstningsdistrikt och omröstningslokaler,
3. den fråga och de svarsalternativ som skall ställas till de röstberättigade
4. röstsedlarnas antal, innehåll och utseende,
5. huruvida röstning kan ske på annat sätt än genom personlig inställelse i omröstningslokalen, samt
6. när röstsammanräkningen senast skall vara avslutad.

Tillämpligt i detta fall är att KF fattar beslut om att folkomröstningen skall genomföras och härtill knutna beslut. Valnämnden svarar för beredningen av de frågor som sammanhänger med omröstningens tekniska genomförande.

Det skall noteras att en folkomröstning enbart är rådgivande. Den slutliga beslutanderätten ankommer alltid på kommunfullmäktige, oberoende av valresultat. Som anförts skall folkomröstningen vara att betrakta som beslutande då folkomröstningens resultat skall vara avgörande för om miljöavgifter skall kunna användas i stockholmstrafiken.

Beslut som bör fattas i detta ärende

Tidpunkt

Formellt beslut bör fattas att folkomröstningen skall äga rum 2006-09-17 i samband med de allmänna valen. Dagen för folkomröstningen skall beslutas efter samråd med valmyndigheten. Samråd har ägt rum.

Omröstningsdistrikt och omröstningslokaler

När den kommunala folkomröstningen äger rum samtidigt med ett allmänt val eller en nationell folkomröstning skall omröstningsdistrikt och valdistrikt sammanfalla.

Den fråga och de svarsalternativ som skall ställas till de röstberättigade

Förslag framgår av bilaga 1.

Röstsedlarnas antal, innehåll och utseende

Röstsedlarnas antal skall vara tre, varav en är blankröst. Färgen skall vara rosa och signallinjerna tre. Format och layout skall överensstämma med röstsedlar till de allmänna valen.

Förslag framgår av bilagor 2-3.

Tekniskt fastställande av röstsedlar sker i ett senare ärende.

Huruvida röstning kan ske på annat sätt än genom personlig inställelse i omröstningslokalen

Här bör gälla samma regler som för de allmänna valen.

När röstsammanräkningen senast skall vara avslutad.

Röstsammanräkningen skall vara avslutad senast den 25 september. Preliminärt valresultat skall redovisas successivt på valnatten.

Folkomröstningens resultat anmäls på KF:s sammanträde 2006-10-02.

Ytterligare föreskrifter

Fullmäktige får besluta om de ytterligare föreskrifter som behövs för att genomföra folkomröstningen Lag (2002:250).

Röstsedlar genom stadens försorg tillhandahålls endast inom röstmottagningsställen i staden. Därutöver kan röstberättigade rekvirera röstsedlar från valnämndens kansli

Beslut som bör fattas i ett senare ärende

Enligt 4 § lagen om kommunala folkomröstningar svarar valnämnden för omröstningens genomförande. Valnämnden föreslås få i uppdrag att lämna förslag till lösning av de tekniska frågor inkl. tekniskt fastställande av röstsedlar och kostnadsberäkningar som påkallar särskilda beslut.

Information

Enligt 3 § lagen om kommunala folkomröstningar skall kommunen på lämpligt sätt informera sina medlemmar om det som fullmäktige beslutat enligt 2 § och om vad som i övrigt gäller för folkomröstningen. Det är här fråga om information till väljarna om folkomröstningens innehåll och dess former. Här finns olika varianter på hur informationen kan utformas med hjälp av olika medier. Det kan vara fråga om Internet, annonsering, utskick i olika former etc.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunikationsavdelningen tar fram förslag på informationsinsatser med kostnadsberäkningar i samråd med valnämndens kansli.

Av röstkortet skall framgå att folkomröstning äger rum samtidigt med de allmänna valen. Annan information om folkomröstningen lämnas ej i denna försändelse.

Utvärdering

Det är av stort värde att en utvärdering görs. Detta är viktigt då folkomröstningens genomförande ger nyttiga erfarenheter inför framtiden. Det kan också noteras att folkomröstningar i andra kommuner gällt betydligt enklare frågeställningar än miljöavgifter i trafiken. Utvärderingen bör omfatta hela planeringsprocessen för folkomröstningens genomförande, erfarenheterna från själva omröstningsproceduren, måluppfyllelse samt en värdering av omröstningens demokratiska aspekter ifråga om medborgarinflytande mm. Någon form av medborgarenkät bör ingå samt relevanta utblickar åt andra håll.

SLK föreslås få i uppdrag att ta fram förslag till avtal om utvärdering.

Finansiering

I förslag till budget får år 2006 har för ändamålet reserverats 20 mnkr. Detta avser bla. informations- och medieinsatser samt den vetenskapliga utvärderingen. Valnämnden föreslås få återkomma avseende tekniska merkostnader för folkomröstningen samt särskilda informationsinsatser.

Röstsedlar vid kommunal folkomröstning om miljöavgifter/trängselskatt i trafiken.

Röstsedlarnas antal skall vara tre.

Röstsedlarnas färg skall vara rosa och innehålla tre spärmlinjer.

På röstsedlarna skall finnas

1. Rubriken ”Folkomröstning om miljöavgifter/trängselskatt i Stockholms stad”.
2. Den inledande texten ”Det har i Stockholm genomförts ett försök med miljöavgifter/trängselskatt och utbyggd kollektivtrafik”.
3. Frågan ”Anser de att miljöavgifter/trängselskatt skall användas i Stockholms stad?”
4. Något av svarsalternativen ”Ja” eller ”Nej”.

På de blanka röstsedlarna skall dock förutom rubriken endast finnas orden ”Blank röstsedel”.

Röstsedlarna med svarsalternativen ja eller nej skall också innehålla en baksida.

1. Ja sedelns baksida skall innehålla texten ”Detta förslag innebär att en modell med miljöavgifter/trängselskatt införs för att öka framkomligheten, minska köerna och förbättra miljön. Intäkterna från miljöavgifterna återförs till Stockholm för investeringar i t.ex. kollektivtrafik och det kommunala vägnätet ”.
2. Nej sedelns baksida skall innehålla texten ”Detta förslag innebär att
  - Lösningen på Stockholms trafikproblem är kringfartsleder och förbättring av kollektivtrafiken.
  - Trängselskatten, som hittills kostat 3,8 miljarder, löser inte trafikproblemen men ökar trycket på den hårt belastade kollektivtrafiken.
  - Trängselskatten innebär en ytterligare beskattning av stockholmarna om cirka 10 000 kr per person och år.”

Röstsedel med svarsalternativ Ja

**LOKAL FOLKMRÖSTNING I STOCKHOLM OM
MILJÖAVGIFTER / TRÄNGSELSKATT
I STOCKHOLMS STAD**

Det här i Stockholm genomförs ett försök med miljöavgifter / trängselskatt och utbyggd kollektivtrafik.

Anser du att miljöavgifter / trängselskatt skall användas i Stockholms stad?

JA

Framsida

Delta förslag innebär att

- en modell med miljöavgifter / trängselskatt införs för att öka framkomligheten, minska köerna och förbättra miljön,
- intäkterna från miljöavgifterna återförs till Stockholm för investeringar i t.ex. kollektivtrafik och det kommunala vägnätet.

Baksida

Röstsedel med svarsalternativ Nej

**LOKAL FOLKMRÖSTNING I STOCKHOLM OM
MILJÖAVGIFTER / TRÄNGSELSKATT
I STOCKHOLMS STAD**

Det här i Stockholm genomförs ett försök med miljöavgifter / trängselskatt och utbyggd kollektivtrafik.

Anser du att miljöavgifter / trängselskatt skall användas i Stockholms stad?

NEJ

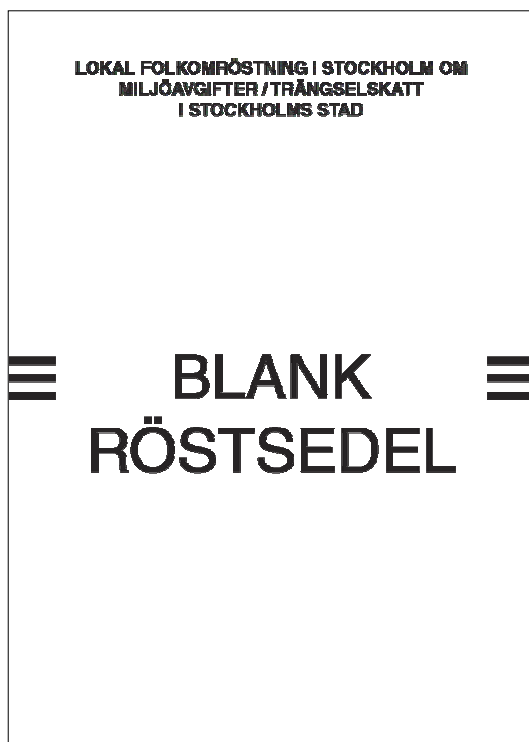
Framsida

Delta förslag innebär att

- Lösningen på Stockholms trafikproblem är kringfartsleder och förbättring av kollektivtrafiken.
- Trängselskatten, som hittills kostat 3,8 miljarder, löser inte trafikproblemen men ökar trycket på den hårt belastade kollektivtrafiken.
- Trängselskatten innebär en ytterligare beskattning av stockholmarna om cirka 10 000 kr per person och år.

Baksida

Blank röstsedel

Framsida